

โครงร่างงานวิจัย (ฉบับย่อ)

เรื่อง การประเมินบัญชียา จ.ชื่อย่อยสองของบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2551 ที่มาและเหตุผล

จากการที่บัญชียาหลักแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2551 มีบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 เพิ่มขึ้นมาจากบัญชียาหลักแห่งชาติฉบับพ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นรายการยาที่มีราคาแพงมากและยากต่อการเข้าถึงยาของผู้ป่วย สิ่งที่น่าคิดว่า จะเกิดขึ้นตามมา คือภาระค่าใช้จ่ายด้านยาของประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก และประโยชน์ด้านสุขภาพจากการที่ประชาชนเข้าถึงยาได้มากขึ้น และที่ผ่านมายังไม่มีงานวิจัยประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการมีบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 ทางฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติจึงได้เสนอให้โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายเพื่อสุขภาพ (HITAP) ประเมินนโยบายการดำเนินการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ ที่มีมูลค่าสูง ในกลุ่มบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 ของบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2551 ซึ่งได้กลายเป็นหัวข้องานวิจัยที่ผ่านการจัดลำดับความสำคัญและการคัดเลือกจากนักวิชาการหลายสาขาและผู้บริหารในกระทรวงสาธารณสุข ให้มีความสำคัญเป็นลำดับที่หนึ่ง จากหัวข้อที่เสนอโดยหน่วยงานต่างๆ จำนวนทั้งหมด 24 หัวข้อในปี พ.ศ. 2552

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 ของบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ของหน่วยงานในระดับประเทศและระดับสถานพยาบาล รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อ

1. วิเคราะห์หลักการ/วัตถุประสงค์ของนโยบายบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 หลักเกณฑ์การคัดเลือกรายการยา กระบวนการคัดเลือก การกำหนดข้อบ่งใช้ และเงื่อนไขการสั่งใช้ยาในบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 และวิเคราะห์ความสอดคล้องของรายการยาที่คัดเลือกเข้าบัญชียาจ ชื่อย่อย 2 ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกรายการยา หลักการ/วัตถุประสงค์ของนโยบายฯ และเงื่อนไขการสั่งใช้ยา
2. ทบทวนวิธีการและข้อกำหนดสำหรับการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 ที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานระดับประเทศ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การเบิกคินยาและค่ายา การจัดซื้อจัดหา และการกระจายยา การทบทวนและประเมินสั่งใช้ยา เป็นต้น
3. ศึกษาการดำเนินการตามวิธีการและข้อกำหนดสำหรับการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 ของหน่วยงานระดับประเทศ
4. ศึกษากระบวนการการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับบัญชียา จ ชื่อย่อย 2 ในระดับสถานพยาบาล
5. ศึกษาความคิดเห็นต่อนโยบายในประเด็นรายการยา ข้อบ่งใช้เงื่อนไขการสั่งใช้ยา และการบริหารจัดการ ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาในบัญชียา จ. ชื่อย่อย 2 ตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงผู้ป่วย

6. ศึกษาการเข้าถึงยาในบัญชียา จ ข้อย่อย 2 ผลลัพธ์ทางสุขภาพของผู้ป่วย และผลด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับผลด้านสุขภาพ

7. ศึกษาภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลและของสถานพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาในบัญชียา จ ข้อย่อย 2

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

การศึกษาส่วนที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การทบทวนและวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม บุคคลเหล่านี้คือ

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายระบบบัญชียา จ ข้อย่อย 2

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานในระบบบัญชียา จ ข้อย่อย 2 ของหน่วยงานระดับประเทศ ได้แก่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานประกันสังคม กรมบัญชีกลางและองค์การเภสัชกรรม

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานในระบบบัญชียา จ ข้อย่อย 2 ของหน่วยงานระดับสถานพยาบาล ได้แก่ ผู้อำนวยการ แพทย์ เภสัชกร และบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยสรุปเป็นประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การศึกษาส่วนที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลการใช้ยาบัญชียา จ ข้อย่อย 2 จากฐานข้อมูลของโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ และสปสช ในประเด็น

1. อัตราการเข้าถึงยา และอัตราการใช้ยาที่ถูกต้องตามข้อบ่งใช้/เงื่อนไข ที่กำหนดในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2551

2. เปรียบเทียบผลลัพธ์ทางสุขภาพและผลกระทบด้านเศรษฐกิจระหว่างก่อนและหลังมีบัญชียา จ ข้อย่อย 2

3. ศึกษาผลกระทบทางด้านงบประมาณ (Budget impact analysis) ของรัฐบาล ที่เกิดขึ้นจริง ตั้งแต่เริ่มมีบัญชียา จ ข้อย่อย 2

4. ศึกษาภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล ในกรณีที่มีการใช้ยานอกข้อบ่งใช้/เงื่อนไขที่กำหนดในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2551

5. ศึกษาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ให้บริการ/ สถานพยาบาล (provider)

ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม 2553 ถึง ธันวาคม 2553